

Bilaga 1.2

Socialförvaltningens verksamheter och insatser i öppenvård riktade till barn och unga.

Stockholm stad Socialjour

Socialrådgivning på nätet

Socialrådgivning på nätet är en del av Stockholms stad socialjour. Stockholmare, såväl barn, ungdomar som vuxna, kan chatta med socialtjänsten på nätet. Syftet med rådgivningen på nätet är att öka tillgängligheten. Genom rådgivningen på nätet erbjuds fler kontaktytor för medborgarna med hopp om att nå personer som idag drar sig för att kontakta socialtjänsten. Rådgivningen kan även avlasta rådgivning av mer generell karaktär vid stadsdelsförvaltningarna och på så sätt frigöra resurser att arbeta med mer komplicerade socialtjänstfrågor.¹

Familjerådgivningen

Stödgrupper för barn, ungdomar och föräldrar efter separation eller skilsmässa²

Familjerådgivningen i Stockholm Stad erbjuder grupper för barn ungdomar och föräldrar efter separation eller skilsmässa. Grupperna arbetar kring olika teman. Samtal varvas med övningar. Exempel på teman i barngrupperna är familjen, förändringar, känslor, skilsmässan, dilemman och framtiden. Exempel på teman som behandlas i föräldragrupperna är barns reaktioner och behov efter separation, konflikt och samarbete med barnets andra förälder samt mitt eget föräldraskap.

Barn- och ungdomsgrupperna riktar sig till barn som är mellan sju och tolv år samt unga som är mellan tretton och arton år. De består av sex till åtta deltagare som träffas under två timmar vid åtta tillfällen. Verksamheten utgår från gruppverksamheten Skilda

¹ www.stockholm.se

² www.stockholm.se

världar med en del justeringar. Föräldragruppen träffas två och en halv timme vid sex tillfällen och består av åtta till tio deltagare.

Enheten för stöd och skydd

Barnahus Stockholm

Barnahus Stockholm är en trygg och barnvänlig miljö där barn som misstänks vara utsatta för brott får vara i centrum för utredningsprocessen. Syftet med Barnahus är att barnet ska slippa slussas runt mellan olika myndigheter och inte behöva upprepa sin historia för flera personer. På Barnahus Stockholm arbetar polis, socialtjänst, barnläkare, specialistsjuksköterskor och barn- och ungdomspsykiatri tillsammans för att hjälpa barn som blivit utsatta för brott. Oftast handlar det om vålds- och sexualbrott. Lokalerna är barnanpassade och alla som träffar barnen är speciellt utbildade för det. På Barnahus Stockholm kan barn och anhöriga erbjudas krisstöd från BUP Barnahusteam eller råd- och stödsamtal från kurator³

Kruton öppenvård

Kruton öppenvård⁴ för unga kvinnor, män och transpersoner utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck erbjuder insatser utformade efter individuellt behov till unga vuxna, utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Öppenvården erbjuder stöd- och skyddssamtal utifrån utsatthet för hedersrelaterat våld samt utredning och bedömning av våldsutsatthet utifrån manualen Kontroll och våld i hederns namn.

Skyddsarbetet berör det fysiska så väl som det personliga och psykologiska skyddet. Stödet omfattar samtal av stödjande och bearbetande karaktär utifrån kompetens kring hedersrelaterat våld. Hjälp av praktisk karaktär gäller till exempel kontakt med myndigheter och stöd vid polisanmälan samt vid eventuell rättsprocess. Insatsen sker på uppdrag av Stockholms stads stadsdelsförvaltningar.

Origo

Origo⁵ ska fungera som ett stöd för ungdomar mellan tretton och tjugosex år som lever i en hederskontext. Origo är även en plattform dit yrkesverksamma, från myndigheter och frivilligorganisationer som arbetar med målgruppen, kan vända sig.⁶

³ www.stockholm.se

⁴ www.stockholm.se

⁵ Länsövergripande myndighetsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld.

⁶ <http://origostockholm.se>

Resursteamerna barn och ungdom

Resurscentrum för adopterade och deras familjer

Resurscentrum för adopterade och deras familjer arbetar bland annat för att internationellt adopterade barn får goda förutsättningar att växa upp i sina familjer och i samhället. Enheten anordnar den obligatoriska utbildningen för blivande adoptivföräldrar, FIA.⁷ Anmälan av föräldrarna görs efter att ha deltagit på ett informationssamtal hos familjerätten i stadsdelsförvaltningen. Enheten arrangerar även föreläsningar och samtal för adopterade och deras familjer, samt även för personal som i sitt arbete kommer i kontakt med målgruppen.⁸

Spira

Spira är en öppen pedagogisk verksamhet för adopterade barn och deras föräldrar med syfte att barnen ska få pedagogiskt stöd i sin utveckling, motoriskt, socialt och med anknytning. Verksamheten syftar till att stärka samspelet mellan föräldrar och barn. Här kan föräldrar och barn leka, måla, baka, läsa sagor, sjunga och mycket annat tillsammans med andra barn och föräldrar, vilket möjliggör kontakt med andra adoptivfamiljer. I verksamheten finns alltid någon att tala med, utbyta erfarenheter och tankar med samt möjlighet att få stöd, hjälp och vägledning i sin föräldraroll. Alla adoptivfamiljer som bor i Stockholms stad är välkomna till Spira.⁹

Duvnäs föräldrastöd

Duvnäs Föräldrastöd är en verksamhet för familjer med barn noll till tio år som erbjuder familjebehandling med fokus på anknytning och samspeletsstöd. Stöd erbjuds utifrån varje familjs behov. Som förälder kan man ha olika frågeställningar beroende på hur länge man varit familj och i vilken fas i livet barnet befinner sig. Adoptivfamiljer är välkomna att ta kontakt direkt med verksamheten för råd och stöd. Övriga familjer ansöker via sin stadsdelsförvaltning och det krävs ett biståndsbeslut för insatsen.¹⁰

Duvnäs föräldrastöd erbjuder även stöd till familjehem. Syftet med stödet är att stärka familjehemsföräldrars förutsättningar att ta hand om det placerade barnet. I samspeletsbehandling kan eventuella anknytningsskador hos barnet repareras och familjehemmet kan få ökad förståelse för barnet och bli rustade att möta barnets behov. Familjevårdens handläggare remitterar familjehemmet och initierar kontakten med Duvnäs.

⁷ Föräldrautbildning för internationell adoption.

⁸ <http://www.stockholm.se/adoption>

⁹ <http://www.stockholm.se/spira>

¹⁰ <http://www.stockholm.se/duvnas>

Tidigt stöd är ett särskilt utformat erbjudande till blivande och nyligen hemkomna adoptivfamiljer. Erfarenheten visar att möjligheten att få ett så tidigt stöd som möjligt är viktigt både för samspelet i familjen och för anknytningsprocessen. Det går bra att ta kontakt när som helst under adoptionsprocessen och stöd kan ges såväl inför som under resan till barnet.

Senare stöd är utformat för de adoptivfamiljer som varit familj längre och som behöver stöd i olika perioder under barnets uppväxt. Det är vanligt att adoptivbarn har en extra känslighet för separationer, förändringar och andra påfrestningar. Exempel på sådana förändringar kan vara att börja förskola och skola. En del barn behöver stöd över tid med känsloregleringar, socialt samspel, självkänsla eller tankar kring sitt ursprung. Andra barn kan ha funderingar om sitt utseende och olikheter. Föräldrar kan behöva stöd med det som är specifikt och speciellt i adoptivföräldraskapet. Adoptivfamiljer kan även ringa eller mejla för stöd i olika frågor.

Stella

Stella, det tredelade föräldraskapet, erbjuder stöd till föräldrar vars barn bor i jour-, familje- HVB-hem eller SiS-institution. Stödet kan till exempel bestå i samtal, att få hjälp att gå igenom en utredning eller att vara ett stöd vid möten med socialtjänsten. Stödet utgår från den lagstadgade skyldigheten enligt 6 kap 7 § 4 punkten socialtjänstlagen (2001:453), SoL, att lämna stöd till föräldrar vars barn vårdas i familjehem, jourhem, HVB eller vid en SiS-institution.¹¹

Skolfam

Syftet med Skolfam¹² är att förbättra familjehemsplacerade barns möjligheter till en positiv framtid genom att fokusera på goda utbildningsresultat. Forskning visar att goda utbildningsresultat har stor betydelse för alla barns framtid. För barn som bor i familjehem är det särskilt viktigt. I Skolfam ingår barn i åldern sex till tolv år som är familjehemsplacerade av Stockholms stad, bor i familjehem i Stockholms län och går i fristående eller kommunal skola i Stockholm län.¹³

Framtid Stockholm

Framtid Stockholm startades 1 januari 2014 för att på en fysisk och sammanhållen plats samla alla socialförvaltningens verksamheter för ungdomar på ett ställe. Framtid Stockholms målgrupp är

¹¹ www.stockholm.se

¹² Skolsatsning för barn inom familjehemsvård, placerade i familjehem.

¹³ <http://www.skolfam.se>

tonåringar. Ambitionen är att Framtid Stockholm har den specialistkompetens som behövs i staden och kompletterar stadsdelsförvaltningarna.

Mini Maria Stockholm

Mini Maria Stockholm¹⁴ vänder sig till ungdomar som har ett riskbruk, missbruk eller beroende av alkohol eller droger boende i Stockholms stad. Mini Maria är till för ungdomar under 20 år och deras föräldrar.

Initiativet till besöket hos Mini Maria kan tas av föräldrar, socialtjänsten, skolan, andra viktiga vuxna eller av ungdomen själv. Väntetiden till ett första besök är kort. Mini Maria Stockholm samverkar med Stockholms läns landsting. Vid Mini Maria arbetar socionomer, sjuksköterskor samt läkare och psykiatriker tillsammans med de ungdomar och familjer som är i behov av stöd, bedömning och behandlingsinsatser. I början av kontakten görs en bedömning genom en strukturerad kartläggning av ungdomens livssituation med fokus på alkohol- och drogvvanor samt psykiskt mående. Målet är att ungdomen och familjen får stöd och hjälp som leder till drogfrihet. Under kontakten kan drogtestar tas när detta bedöms som viktigt. Om det i bedömningen kommer fram att behandlingsinsatser skulle kunna vara till hjälp, kan det bland annat erbjudas motiverande samtal, återfallsprevention, familjesamtal och olika manualbaserade program.

BSFT

BSFT¹⁵ är en evidensbaserad familjebehandling för familjer med ungdomar som använder droger och eller alkohol, har bristande skolresultat, brottsligt beteende, hög skolfrånvaro, uppförandeproblem, umgänge med olämpliga kamrater eller konflikter i familjen.

BSFT är en kort strategisk familjebehandling som består av tolv till sexton samtal under lika många veckor. Under samtalen deltar föräldrar och syskon samt andra viktiga anhöriga. Alla samtal är planerade och strukturerade och syftar till att bygga och stärka färdigheter så att familjen får bättre förutsättningar att hantera framtida kriser.

¹⁴ www.stockholm.se

¹⁵ www.stockholm.se Brief Strategic Family Therapy. En manual- och evidensbaserad modell som har utvecklats vid Center for Family Studies vid University of Miami Miller. school of medicine sedan 1975.

Stödcentrum¹⁶

I Stockholm stad finns Stödcentrum vid samtliga tre polisområden för att erbjuda stöd till ungdomar som utsatts för brott eller är misstänkta för brott.

Stöd till brottsutsatta

Stödcentrum erbjuder stöd för personer mellan tolv och tjugott år som utsatts för brott som exempelvis personrån, misshandel, våldtäkt, olaga hot eller ofredande. Utifrån brottsutsattheten kan en person erbjudas rådgivning, samtalsstöd samt praktisk hjälp i kontakten med polis, åklagare och försäkringsbolag. Anhöriga samt vittnen till brott erbjuds också stöd och hjälp.

Sex mot ersättning

Stödcentrum vänder sig till ungdomar, under arton år, som får ersättning för att utföra sexuella tjänster, skadar sig eller har skadat sig själva genom sexuella kontakter. På Stödcentrum erbjuds samtal utifrån detta och även möjlighet att få hjälp till kontakter med exempelvis barnmorska eller ungdomsmottagning. Stödcentrum erbjuder också stödjande samtal till vårdnadshavare och anhöriga.

Medling vid brott

Stockholms stads medlingsverksamhet vänder sig till personer, upp till tjugott år, som har erkänt delaktighet i brott eller blivit utsatta för brott. Syftet med medlingen är att minska de negativa konsekvenserna av brotts handlingen både för gärningspersonen och för den brottsutsatta. Medlingen ska ge möjlighet för båda parter att ställa frågor och ge svar kring händelsen. Alla medlingar föregås av förmöten där bedömningar görs kring lämplighet att parterna möts i medling. Medling är frivilligt och ersätter inte åtal eller eventuell rättegång, utan är ett komplement till rättsprocessen.

Unga misstänkta för brott

Stödcentrum närvarar vid polisförhör med barn och ungdomar under arton år som är misstänkta för brott, i händelse att ordinarie socialtjänst inte kan bemanna förhöret men bedömer det viktigt att förhöret bemannas av en socialsekreterare. Behov av stöd- och hjälpinsatser uppmärksammas och överlämnas till lokal socialtjänst. På uppdrag av socialtjänst eller socialjour besöker Stödcentrum frihetsberövade ungdomar i arrester och häkten.

Ungdomsjouren

Ungdomsjouren bedriver uppsökande verksamhet under dagar, kvällar och helger i Stockholms riskmiljöer. Detta i syfte att förebygga missbruk, kriminalitet, prostitution eller annat socialt

¹⁶ www.stockholm.se

nedbrytande beteende. Ungdomsjouren ska medverka till att barn, ungdomar och deras familjer får tillgång till relevanta stöd- och behandlingsinsatser.¹⁷

Ungdomsjouren har även socialsekreterare som bemannar operativa polisgrupper med inriktning mot narkotika, prostitution samt ensamkommande barn- och ungdomar. En del av uppdraget är att hjälpa och bistå vårdnadshavare vars barn har rymt hemifrån eller på annat sätt håller sig borta från hemmet. Ungdomsjouren arbetsleder också Skyddsvärnets trygghetsvårdar SAFE som rör sig, på och runt Sergels Torg under kvällar, nätter och helger för att finnas till hands för de unga som vistas i city.¹⁸

Framtid Stockholm Järva

För att ungdomar och deras föräldrar i Järvaområdet lättare ska ta del av Framtid Stockholms insatser finns en filial i Rinkeby. Arbetet vid Framtid Stockholm Järva sker i samarbete med stadsdelsförvaltningarna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista, föreningar i området och andra aktörer som arbetar med ungdomar. Verksamheten i Järva består bland annat av uppsökande arbete, bedömning och behandling vid missbruk, särskilt kvalificerat kontaktmannaskap, stöd till brottsutsatta, medling och närvaro vid polisförhör. Genom att tidigt fånga upp ungdomar som dragits in i kriminalitet eller börjat använda droger kan ungdomarna få tidigare hjälp. Framtid Stockholm Järva är en viktig satsning för att motverka kriminalitet bland unga men även för att öka tryggheten på Järva generellt.¹⁹

Ungdomstjänst

Ungdomstjänst är en påföljd eller ett straff för unga i åldern femton till tjuugoett år som har blivit dömda för brott. Påföljden består av oavlönat arbete samt ett påverkansprogram innehållande individuella samtal. Vid Stockholms Ungdomstjänst arbetar socialsekreterare med att organisera och genomföra påföljden ungdomstjänst på uppdrag av stadsdelsförvaltningarna. Det första och sista mötet äger alltid rum vid stadsdelsförvaltningen. I påverkansprogrammet används manualbaserade samtal. Syftet är att ge ungdomen en möjlighet att reflektera över brottet samt att stödja ungdomen i att hitta strategier för att inte hamna i kriminalitet i framtiden.²⁰

¹⁷ www.stockholm.se

¹⁸ www.stockholm.se

¹⁹ www.stockholm.se

²⁰ www.stockholm.se

Särskilt kvalificerad kontaktperson (SKKP)

Insatsen SKKP vänder sig till ungdomar femton till tjugott år som har dömts för brott eller väntar på åtal där socialtjänsten gjort bedömningen att det föreligger ett särskilt vårdbehov. Syftet med SKKP är att motverka kriminalitet och annat socialt nedbrytande beteende samt stärka ungdomens resurser och nätverk. Insatsen pågår under sex månader där den särskilt kvalificerade kontaktpersonen har kontakt med ungdomen flera gånger i veckan. Tiderna anpassas efter ungdomens och vårdnadshavarnas situation och det möjligt att förlägga möten på kvällar och helger.²¹

Insatsen består av en behandlande del där ungdomen erbjuds samtalsprogram som rePULSE²² eller påverkansprogrammet Vägvalet²³. Utöver Vägvalet och rePULSE kan SKKP erbjuda familjesamtal för att stärka nätverket kring ungdomen. Insatsen SKKP har även en samordnande del och kan hjälpa ungdomen och familjen i kontakterna med till exempel skola, missbruksvård, psykiatri och hälsovård. Insatsen bygger på samarbete mellan den unge och den särskilt kvalificerade kontaktpersonen.²⁴

PLUS Föräldraskapsstöd²⁵

PLUS utvecklar, utbildar och förvaltar föräldraprogram och andra insatser som främjar barns utveckling. Inom PLUS finns allt från ABC, som riktar sig till alla föräldrar, till Tryggare barn som är en insats utifrån våld mot barn. Under PLUS finns även Komet, ett samspelsprogram vid utagerande beteende hos barn och ungdom och MST, multi-systemisk terapi, en behandling för ungdomar med allvarlig problematik som ett alternativ till institutionsplacering. Samtliga insatser har barnets bästa i fokus och bygger på vad som i forskning visat sig mest gynnsamt. PLUS samarbetar tätt med stadsdelsförvaltningarna i Stockholm och med ledande forskare inom respektive område.

PLUS utbildar personal från stadsdelsförvaltningarna i programmen. Personal som sedan håller i kurserna vid respektive stadsdelsförvaltning.

²¹ www.stockholm.se

²² Se bilaga 1.1.

²³ Se bilaga 1.1.

²⁴ www.stockholm.se

²⁵ <http://www.stockholm.se/plus>